

Brüssel, XXX
[...] (2022) XXX draft

KOMISJONI TEATIS

Komisjoni teatisesse „Täiendavad suunised vertikaalsete piirangute kohta mootorsõidukite müüki ja remonti ning nende varuosade turustamist käsitlevates kokkulepetes“ tehtavad muudatused

KOMISJONI TEATIS

Komisjoni teatisesse „Täiendavad suunised vertikaalsete piirangute kohta mootorsõidukite müüki ja remonti ning nende varuosade turustamist käsitlevates kokkulepetes“ tehtavad muudatused

1. Komisjoni teatist „Täiendavad suunised vertikaalsete piirangute kohta mootorsõidukite müüki ja remonti ning nende varuosade turustamist käsitlevates kokkulepetes“⁽¹⁾ muudetakse järgmiselt.
2. Punktis 2 asendatakse tekst „komisjoni 20. aprilli 2010 määruse (EL) nr 330/2010 (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes)“ tekstiga „komisjoni 10. mai 2022. aasta määruse (EL) 2022/720 (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes)“. Joonealuste märkuste 3 ja 4 sisu asendatakse vastavalt tekstiga „ELT L 134, 11.5.2022, lk 4“ ja „[XXX]“.
3. Punkt 17 asendatakse järgmisega:

„(17) Kokkulepete suhtes ei kohaldata mootorsõidukite grupierandi määrust juhul, kui need sisaldavad põhilisi piiranguid. Need piirangud on esitatud üldiste vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklis 4 ja mootorsõidukite grupierandi määruse artiklis 5. Kuna põhilised piirangud on tõsised konkurentsipiirangud, mille puhul eeldatakse, et need üldjuhul kahjustavad konkurentsi, kohaldab komisjon mootorsõidukite grupierandi määruse kohaste kokkulepete hindamisel järgmisi põhimõtteid: a) kui kokkulepe sisaldab põhilist piirangut, siis jääb see kokkulepe tõenäoliselt aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamisalasse ja b) kokkulepe, mis sisaldab põhilist piirangut, ei vasta tõenäoliselt aluslepingu artikli 101 lõike 3 tingimustele. Ettevõtjal on võimalik näidata, et üksikjuhtumi puhul jääb selline kokkulepe erandkorras aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamisalast välja või et sellel on konkurentsi soodustav mõju aluslepingu artikli 101 lõike 3 alusel.“

4. Punkt 19 asendatakse järgmise tekstiga:

„(19) Originaalosad või -seadmed on osad või seadmed, mis on toodetud vastavalt mootorsõiduki tootja poolt kõnealuse mootorsõiduki monteerimiseks vajalike osade või seadmete tootmiseks ette nähtud spetsifikatsioonidele ja tootmisstandarditele (vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruse (EL) 2018/858 (mootorsõidukite ja

mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ) artikli 55 lõike 5 teine lõige ⁽¹³⁾).“

⁽¹³⁾ ELT L 151, 14.6.2018, lk 1.

5. Punkti 21 esimene lause asendatakse järgmise tekstiga:

„Üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti f kohaselt on tegemist põhilise piiranguga, kui komponentide tarnija ja neid komponente teiste toodete valmistamiseks kasutava ostja vahelise kokkuleppega takistatakse või piiratakse komponentide tarnija võimet müüa komponente lõppkasutajatele, sõltumatutele remonditöökodadele, hulgimüüjatele või muudele teenuseosutajatele, kellele ostja ei ole usaldanud oma kaupade parandamist ega hooldamist.“

6. Punkti 26 kaks viimast lauset asendatakse järgmise tekstiga:

„Konkurentsikeelukohustused, mida saab viie aasta möödudes vaikinisi pikendada, on grupierandi määrustega hõlmatud, tingimusel et ostjal on võimalik sellist kohustust sisaldava vertikaalse kokkuleppe üle mõistliku etteteatamisaja jooksul ja mõistlike kuludega tulemuslikult uuesti läbirääkimisi pidada või kokkulepe lõpetada, mis võimaldab seega ostjal pärast viie aasta möödumist tegelikult tarnijaid vahetada.“

7. Punktis 31 asendatakse viide „artikli 1 punktis d“ viitega „artikli 1 punktis f“.

8. Punktis 34 asendatakse joonealuse märkuse 19 sisu järgmiselt: „Vt üldiste vertikaalsete piirangute suuniste punkt 310“.

9. Punktis 38 asendatakse tekst „üldiste vertikaalsete piirangute suuniste jaotises VI.2.1“ tekstiga „üldiste vertikaalsete piirangute suuniste jaos 8.2.1“.

10. Punktis 40 asendatakse tekst „üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse suuniste jaos VI.2.1“ tekstiga „üldiste vertikaalsete piirangute suuniste jaos 8.2.1“.

11. Punkt 44 asendatakse järgmise tekstiga:

„(44) Samal ajal kui kvalitatiivsed kriteeriumid piiravad turustajate või remonditöökodade arvu kaudselt selliste tingimuste kehtestamise teel, mida kõik neist ei suuda täita, siis kvantitatiivsed kriteeriumid piiravad turustajate või remonditöökodade arvu otse, määrates näiteks kindlaks nende arvu. Kvantitatiivsetel kriteeriumidel põhinevaid võrgustikke peetakse tavaliselt piiravamaks kui üksnes kvalitatiivsel valikul põhinevaid võrgustikke ning need kuuluvad seetõttu suurema tõenäosusega aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamisalasse.“

12. Punkt 46 asendatakse järgmise tekstiga:

„(46) Valikulise turustamise kokkuleppeid hinnatakse kooskõlas üldiste vertikaalsete piirangute suuniste jaos 4.6.2 sätestatud üldpõhimõtetega. Grupierandi määrustega antakse erand valikulise turustamise kokkulepetele, olenemata toote laadist või kohaldatavate valikuliste kriteeriumide laadist, olgu need siis kvantitatiivsed või kvalitatiivsed, tingimusel et poolte turuosa ei ületa 30 %. Siiski on selle erandi kohaldamise tingimus, et kokkulepped ei sisalda üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklis 4 ja mootorsõidukite grupierandi määruse artiklis 5 sätestatud põhilisi piiranguid ega ühtegi üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklis 5 kirjeldatud välja jäetud piirangut, mida ei ole võimalik ülejäänud kokkuleppest eraldada.“

13. Punkt 47 asendatakse järgmise tekstiga:

„(47) Üldises vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruks on kolm põhilist piirangut, mis on konkreetselt seotud valikulise turustamisega. Artikli 4 punkti c alapunkti i kohaselt on põhiline piirang selline piirang, millega piiratakse territooriumi, kuhu, või kliente, kellele valikulise turustussüsteemi liikmed võivad lepingujärgseid kaupu või teenuseid aktiivselt või passiivselt müüa. Selle põhilise piirangu suhtes kehtivad näiteks järgmised erandid: piiratakse valikulise turustussüsteemi liikmete ja nende klientide aktiivset müüki teisele territooriumile või kliendirühmale, mis on ainuõiguslikult reserveeritud tarnijale või maksimaalselt viiele ainuõiguslikule turustajale (üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunkti i alapunkt 1); piiratakse valikulise turustussüsteemi liikmete aktiivset või passiivset müüki volitamata turustajatele, kes asuvad valikulist turustussüsteemi kasutaval territooriumil (üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunkti i alapunkt 2); piiratakse valikulise turustussüsteemi liikme tegutsemist volitamata asukohas (üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunkti i alapunkt 3); piiratakse hulgimüügi tasandil tegutsevate valikulise turustussüsteemi liikmete aktiivset või passiivset müüki lõppkasutajatele (üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunkti i alapunkt 4); ning piiratakse võimet müüa teiste toodete valmistamiseks tarnitud komponente aktiivselt või passiivselt klientidele, kes kasutaksid neid tarnija pakutavate toodetega samalaadsete kaupade valmistamiseks (üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunkti i alapunkt 5). Üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunktis ii on põhilise piiranguna kirjeldatud risttarnete piiramist valikulisel turustussüsteemi kuuluvate turustajate, sealhulgas eri kaubandustasanditel tegutsevate turustajate vahel. Artikli 4 punkti c alapunktis iii on põhilise piiranguna kirjeldatud selliseid kokkuleppeid, millega piiratakse jaemüügi tasandil tegutsevate valikulise turustussüsteemi liikmete aktiivset või passiivset müüki lõppkasutajatele, ilma et see piiraks üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c alapunkti i alapunktides 1 ja 3 sätestatud piirangute kohaldamist. Need kolm põhilist piirangut on mootorsõidukite turustamise puhul väga olulised.“

14. Punktis 51 asendatakse viide „artikli 4 punkti c“ viitega „artikli 4 punkti c alapunkti iii“.

15. Punkt 53 asendatakse järgmise tekstiga:

„(53) Nagu üldiste vertikaalsete piirangute suuniste punktis 146 selgitatakse, on valikulisest turustamisest tingitud konkurentsiriskid kaubamärgisese konkurentsi vähenemine ja eelkõige kumulatiivse mõju korral teatavat liiki turustajate turulepääsu piiramine, samuti konkurentsi nõrgenemine ja tarnijate või ostjate omavahelise konkurentsivastase koostöö võimalik hõlbustamine ostjate arvu piiramise tõttu.“

16. Punkti 54 viimane lause asendatakse järgmise tekstiga:

„Puhtkvalitatiivne valikuline turustamine võib jääda aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamisalast välja, kui on täidetud käesolevate suuniste punktis 43 sätestatud kolm tingimust.“

17. Punkti 60 viimane lause asendatakse järgmise tekstiga:

„Sel otstarbel tuleks erilist tähelepanu pöörata kolmele konkreetsele käitumisviisile, mis võivad sellist konkurentsi piirata, kas takistades sõltumatute ettevõtjate juurdepääsu olulistele sisenditele või kuritarvitades juriidilisi ja/või laiendatud garantiisid, et tõrjuda välja sõltumatud remonditöökojad, või kehtestades volitatud remonditöökodade võrgustikele juurdepääsuks mittekvalitatiivseid kriteeriume.“

18. Punktile 62 eelnev pealkiri asendatakse järgmisega:

„Sõltumatute ettevõtjate juurdepääs olulistele sisenditele“.

19. Punkt 62 asendatakse järgmise tekstiga:

„(62) Puhtkvalitatiivne valikuline turustamine võib jääda aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamisalast välja, kui on täidetud käesolevate suuniste punktis 43 sätestatud kolm tingimust. Sellest hoolimata võivad volitatud remonditöökodade ja/või varuosade turustajate vahelised kvalitatiivsed valikulise turustamise kokkulepped kuuluda aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse, juhul kui nende kokkulepete kontekstis tegutseb üks kokkuleppeosalistest viisil, mis sulgeb turu sõltumatutele ettevõtjatele, näiteks ei avalda neile selliseid sisendeid nagu tehniline teave, töövahendid, koolitus ja sõidukite loodud andmed, mis on remondi- ja hooldustööde seisukohast olulised. Kõnealuses kontekstis hõlmab mõiste „sõltumatud ettevõtjad“ sõltumatuid remonditöökodasid, varuosade tootjaid ja tarnijaid, remondiseadmete ja töövahendite tootjaid, tehniliste andmete avaldajaid, autoklubisid, maanteeabi teenuseid pakkuvaid ettevõtjaid, kontrolli- ja katseteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid ning remonditöökodadele väljaõpet pakkuvaid ettevõtjaid.“

Punkti 62 joonealune märkus 27 jäetakse välja.

20. Punkti 62 järele lisatakse punkt 62a:

„(62a) Kaaludes, kas käesolevate suuniste punktis 62 sätestatud sisendikategooriatesse kuuluva konkreetse sisendi varjamise tõttu võib kokkuleppe suhtes kohaldada aluslepingu artikli 101 lõiget 1, tuleb arvesse võtta mitut tegurit, sealhulgas seda, kas

a) kõnealuse sisendi varjamine avaldab tuntavat mõju sõltumatute ettevõtjate võimalustele teostada töid ja avaldada turule konkurentsivõimet;

b) kõnealune sisend on tehtud kättesaadavaks asjakohasele volitatud remonditöökodade võrgustikule; kui see on volitatud remonditöökodade võrgustikule mis tahes kujul kättesaadavaks tehtud, tuleks see muuta mittediskrimineerival alusel kättesaadavaks ka sõltumatutele ettevõtjatele;

c) kõnealust sisendit kasutatakse lõpuks⁽²⁷⁾ mootorsõidukite remondiks ja hoolduseks või mingil muul eesmärgil,⁽²⁸⁾ näiteks varuosade või töövahendite tootmiseks.“

⁽²⁷⁾ Näiteks väljaannetele mootorsõidukite remonditöökodadele edastamiseks esitatud teave.

⁽²⁸⁾ Mootorsõidukile varuosa paigaldamiseks või selle juures tööriista kasutamiseks vajalik teave loetakse remondi- ja hooldusteenuste jaoks vajalikuks, aga teavet disaini, tootmisprotsessi või varuosa tootmiseks kasutatava materjali kohta ei tuleks pidada sellesse kategooriasse kuuluvaks ja seda võib kinni pidada.

21. Punkti 63 ette lisatakse järgmine pealkiri:

„Tehniline teave“

22. Punkti 63 algusesse lisatakse järgmine lause:

„(63) Tehniline teave võib remondi- ja hooldustööde seisukohast olla oluliseks sisendiks. Selleks et teha kindlaks, kas konkreetne tehniline teave on remondi- ja hooldustööde jaoks oluline sisend, tuleb arvesse võtta käesolevate suuniste punktis 62a sätestatud kriteeriume. Tehnilist teavet tuleks eristada muud liiki teabest, näiteks äriteabest,⁽²⁹⁾ mida võib seaduslikult kinni pidada.“

⁽²⁹⁾ Käesolevates suunistes käsitatakse äriteabena teavet, mida kasutatakse remondi- ja hooldusteenuste pakkumiseks, kuid mida ei ole vaja sõidukite remontimiseks või hooldamiseks, näiteks arvepidamistarkvara või teave volitatud võrgustikus makstavate tunnitariifide kohta.

23. Punkt 65 asendatakse järgmise tekstiga:

„(65) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruses (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ, on muu hulgas ette nähtud mootorsõidukite remondi- ja hooldusteabe levitamise süsteem. Peale selle on komisjoni 20. mai 2021. aasta delegeeritud määruses (EL) 2021/1244, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/858 X lisa seoses standarditud juurdepääsuga sõiduki pardadiagnostika andmetele ning remondi- ja hooldusteabele ja seoses sõidukite turvaandmetele juurdepääsu nõuete ja korraga,⁽³⁰⁾ sätestatud sõltumatutele ettevõtjatele sõiduki turvaandmetele juurdepääsu andmise

heakskiitmise ja neile volituste andmise erikord. Komisjon võtab neid määrusi arvesse nende juhtumite hindamisel, mille puhul on kahtlus, et tehnilist remondi- ja hooldusteavet ei ole antud.“

⁽³⁰⁾ ELT L 272, 30.7.2021, lk 16.

24. Punktis 66 tehakse järgmised muudatused:

- a. viimane lause asendatakse järgmisega: „Määruse (EL) 2018/858 asjakohaseid nõudeid tuleks kasutada ka suunistena selle kohta, mida komisjon peab aluslepingu artikli 101 kohaldamisel tehniliseks teabeks.“;
- b. joonealune märkus 34 nummerdatakse ümber joonealuseks märkuseks 31.

25. Punktis 67 tehakse järgmised muudatused:

- a. viimane lause asendatakse järgmise tekstiga: „Aluslepingu artikliga 101 ei kohustata aga tarnijat esitama tehnilist teavet standardiseeritud vormis või sellise kindlaks määratud tehnilise süsteemi kaudu nagu EN ISO 18541 – 2014 standard, nii nagu on sätestatud komisjoni 18. märtsi 2009 määruses (EÜ) nr 295/2009 teatavate kaupade klassifitseerimise kohta kombineeritud nomenklatuuris.“;
- b. joonealune märkus 35 nummerdatakse ümber joonealuseks märkuseks 32.

26. Punkti 67 järele lisatakse järgmine pealkiri ja punkt 67a:

„Sõidukite loodud andmed

(67a) Niivõrd, kui sõidukite loodud andmed on remondi ja hoolduse seisukohast olulised, kehtivad eelnimetatud kaalutlused ka nende sõltumatutele ettevõtjatele kättesaadavuse suhtes. Selleks et teha kindlaks, kas teatavad sõidukite loodud andmed on remondi- ja hooldustööde jaoks olulised sisendid, tuleb võtta arvesse käesolevate suuniste punktis 62a sätestatud kriteeriume. Selles kontekstis tuleks suunistena kasutada kehtivaid standardeid ja määruse (EL) 2018/858 asjakohaseid nõudeid⁽³³⁾.“

⁽³³⁾ Siia hulka kuulub ka see, kas sellised andmed on kättesaadavad sõltumatutele ettevõtjatele, et nad saaksid teha remondi- ja hooldustöid, mille puhul kasutatakse traadita laivõrku. Vt määruse (EL) 2018/858 artikli 61 lõige 11.

27. Punkti 68 ette lisatakse järgmine pealkiri:

„Töövahendid ja koolitus“.

28. Punkt 68 asendatakse järgmise tekstiga:

„(68) Niivõrd, kui töövahendid ja/või koolitus remondi ja hoolduse seisukohast olulised, kehtivad eelnimetatud kaalutlused ka nende sõltumatutele ettevõtjatele kättesaadavuse suhtes. Selleks et teha kindlaks, kas teatav töövahend või koolitus on remondi- ja hooldustööde jaoks oluline sisend, tuleb võtta arvesse käesolevate suuniste punktis 62a sätestatud kriteeriume. Töövahendid hõlmavad selles kontekstis elektroonilisi diagnostika- ja muid remondivahendeid koos nendega seotud tarkvaraga, sealhulgas korrapäraseid tarkvaravärskendusi, ning sellistele töövahenditele suunatud müügiärgseid teenuseid.“

(¹) ELT C 138, 28.5.2010, lk 16.